

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
v/komiteleder Anders Anundsen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
ES-/lsn

Dato
29.11.2011

Angående lederlønninger i staten

Det vises til brev av 08.011.2011 fra kontroll- og konstitusjonskomiteen med spørsmål vedrørende lederlønninger i staten.

Innledningsvis vil jeg understreke at regjeringen legger vekt på å bidra til moderasjon i lederlønnsutviklingen i statlig eide selskaper. I de nye retningslinjene for lederlønn i statlige selskaper som regjeringen la fram 31. mars 2011 ble det tatt inn i hovedprinsippene for fastsettelse av godtgjørelsesordninger at: *"Selskapene skal bidra til moderasjon i lederlønningene"*. I tillegg innebar de nye retningslinjene innstramninger knyttet til pensjonsordninger og sluttlønn, og utvidet rapporteringsplikt for heleide selskaper. Jeg forventer at styrene legger vekt på moderasjon ved utformingen av selskapets lederlønnspolitik. Oppfølgingen av dette vil inngå som et element i eierdepartementenes evaluering av styrene.

Jeg vil understreke at de tallene som nå legges fram i hovedtrekk reflekterer beslutninger som ble gjort før Riksrevisjonens rapport om lederlønninger var behandlet og før de nye retningslinjene var lagt fram.

Spm 1. Hva mener statsråden om at lederlønninger i staten har økt med opptil 63,9 prosent fra 2009 til 2010.

Lønnsøkningen på 63,9 pst, som det refereres til i spørsmålet, gjelder Argentum Fondsinvesteringer AS og er i første rekke et resultat av en bonusordning. Slike bonusordninger skal være knyttet til resultatoppnåelse og vil kunne gi store svingninger i godtgjørelse fra år til år. Administrerende direktør i Argentum mottok i 2010 en bonus på kr 1 747 000 på bakgrunn av selskapets resultat for 2009. Det tilsvarer maksimalt oppnåelig beløp, mens det i 2009 ikke ble utbetalt noe på bonusordningen. Hele bonusen i 2010

kommer derfor som en økning i samlet godtgjøring og forklarer alene 57 prosent av økningen i godtgjøring. Argentum har beregnet øverste bonusramme ut fra samlet fast kompensasjon, som i tillegg til ordinær lønn også omfatter fast bilgodtgjørelse og livpremie. Dette reflekterer en forståelse av retningslinjene som vi vil følge opp overfor Argentum.

Regjeringen mener det er riktig at det skal være anledning til å ha ordninger med variabel lønn så lenge de er basert på kriterier som er basert på forhold lederen kan påvirke. Da må vi være forberedt på svingninger som går ut over ordinær lønnsøkning når vi sammenligner fra et år til et annet.

Et annet selskap i Nærings- og handelsdepartementets portefølje som hadde en stor lønnsøkning i 2010 for daglig leder var Mesta Konsern AS. Her fant det sted et sjefsskifte i 2009, hvor den nye lederen startet på et betydelig lavere lønnsnivå enn den tidligere konsernsjefen. I 2010 ble denne lønnsforskjellen utjevnet.

Tallmateriale for regnskapsåret 2010 viser at gjennomsnittlig vekst i lederlønningene i statlig heleide selskaper med forretningsmessige mål (kategori 1 – 3) var 1,8 pst. Disse tallene påvirkes imidlertid av spesielle effekter knyttet til lederskifter. Holder vi NSB og Statkraft utenfor var økningen i samlet godtgjørelse 13,1 pst. Også her står endringer i variabel godtgjørelse for den største delen av veksten. Holder vi variabel godtgjørelse utenfor, var veksten i godtgjørelse inkludert pensjonsavsetninger 6,1 pst fra 2009 til 2010.

For de sektorpolitiske selskapene utgjorde veksten i samlet godtgjørelse 12,9 pst. Dette er påvirket av en stor pensjonsavsetning for administrerende direktør i Norsk Tipping. Holdes dette selskapet utenfor var veksten 4,8 pst. Tallene for helseforetakene viser en reduksjon i samlet godtgjørelse på 0,7 pst.

Spm 2. Kan statsråden dokumenter om disse lønnsøkningene er eller ikke er ledende i sin bransje.

I statens retningslinjer inngår bl.a. følgende: ”Lederlønningene i selskaper med helt eller delvis statlig eierskap skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper.” Denne bestemmelsen relaterer seg til nivået på samlet godtgjørelse, ikke til årlig økning.

De to selskapene i Nærings- og handelsdepartementets portefølje med størst vekst i godtgjørelse til daglig leder i 2010, Argentum Fondsinvesteringer AS og Mesta Konsern AS, har fremlagt opplysninger for departementet som indikerer at nivået for deres lederlønninger ikke er ledende sammenlignet med andre selskaper i samme bransje.

Spm 3. Kan statsråden forsikre Kontroll- og konstitusjonskomiteen om at situasjonen er under kontroll og i tråd med retningslinjene.

Jeg vil minne om at det i henhold til rolledelingen i selskapslovgivningen er styrets ansvar å fastsette godtgjørelse til daglig leder samt gi retningslinjer for avlønning av le-

dende ansatte. Regjeringens retningslinjer endrer ikke styrets ansvar eller rollefordelingen. Det innebærer at staten ikke er involvert i de enkelte avgjørelsene.

Det er opp til styrene å foreta en avveining av ulike hensyn hvor forretningsmessige og strategiske vurderinger vil stå sentralt. Jeg forventer imidlertid at styrene i disse avveiningene følger opp regjeringens retningslinjer og hensynet til moderasjon og at avvik fra disse begrunnes. Styrenes håndtering av kompensasjon til ledelsen vil være et av elementene som inngår i statens vurderinger i tilknytning til valg av medlemmer til styrer i selskapene.

På de ordinære generalforsamlingene og foretaksmøtene våren 2011 ble det foretatt protokolltilførsler vedrørende lederlønn hvor det ble gjort henvisning til de nye statlige retningslinjene som regjeringen fastsatte 31.3.2011 og hvor viktigheten av at selskapene bidrar til moderasjon i lederlønningene ble understreket.

For de heleide og statsdominerte selskapene ble det også vedtatt endringer i selskapenes vedtekter hvor styrene ble pålagt hvert år å legge fram for generalforsamlingen/foretaksmøtet en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for rådgivende avstemming eller godkjenning. Dette vil trolig skjerpe styrenes fokus på arbeidet med lederlønnsvilkår, og samtidig gi både staten som eier og allmennheten bedre innsyn i lederlønningene i statlig heleide selskaper.

Medio juli d.å. sendte jeg ut et brev til styrelederne i samtlige selskaper med statlig eierskap hvor jeg kommuniserte en forventning om at de nye statlige retningslinjene følges opp av styrene ved fastsettelse av lederlønnsprinsipper og -avtaler i det enkelte selskap. Det ble vist til at selskapene forventes å bidra til moderasjon i lederlønningene og til at det er foretatt konkrete innstramminger blant annet i bestemmelsene om pensjonsavtaler og sluttvederlag. Jeg presiserte også at oppfølgingen av retningslinjene vil inkluderes i styreevalueringene.

Det totale bildet over hvordan selskapene i praksis har fulgt opp statens nye retningslinjer for ansettelsesvilkår vil vi først få til våren når vi mottar informasjon om lederlønnutviklingen i forbindelse med rapportering til generalforsamlingene i 2012.

Med hilsen

Trond Giske